

VETLLADA GERMANS FONTOVA

Celebrada lo 16 de Juny 1894 en lo

CENTRE CATALÁ

Centre Catalá

La vetlla del dia 16 del corrent Juny, lo local del *Centre Catalá* s'omplí á vessar de escullida concurrència que animaba totas las dependencias de la casa. Especialment en la gran sala d'actes y en lo vast jardí del costat de la sala hont hi donan grans portas balconeras, no hi cabia una persona mes.

Se tractaba d'una audició musical executada per los germans Fontova, que tant bé han sentat la seva reputació artística, com á violinista l'un, y com á pianista l'altre.

La festa va comensar á dos cuarts de deu y acabá á las dotze de la nit; llegintse entre pessa y pessa de música, hermosas poesías dels aplaudits poetas D. Frederich Soler, D. Apeles Mestres, D. Emili Guanyabens, D. Ernest Soler de las Casas y D. Conrat Roure.

Pero l'atractiu poderós de la reunió, era la magistral execució musical que s'esperaba de las composicions consignadas en lo Programa, y per cert que los germans Fontova no desmentiren la fama que lo seu nom volta.

A la primera part del concert, executaren un Nocturno de Chopin, á violí y piano, que fou lo preludi que donaba á entendre lo molt que podia esperarse dels que tant bé inauguraban la Vetllada.

Seguí á n' aquesta tocata, una nomenada *Arabesca* (piano sol) de Moszkowski, interpretada ab afinada pulcritut; y terminá aquesta part ab lo *Andante final de la sonata en fa* (piano y violí concertant) de Grieg que va ser aplaudidíssim y molt del agrado de tothom.

Cosa de mitj hora de descans va transcórrer ants de reanudarse la audició, y s'aprofitá en obsequiar als joves artistes ab un espléndit refresch.

Va comensar la segona part ab la composició *Aires russos* (violí y piano) de Wieniawski, executada si cab, ab major maestría que las anteriors, seguí

luego *Bluette* (piano sol) de Fauconnier, essent la última, *Aires Bohemios* (violí y piano) de Sarasate, y omplí de tanta satisfacció al numerós auditori aquesta audició, que obligá á la repetició, á lo qual accediren gustosos los executants, tocant de mes á mes alguns aires espanyols.

Los germans Fontova honran lo nom que portan y son una justa esperansa pera lo conreu de la més hermosa de las Bellas Arts.

La part literaria de la Vetllada, va mantenirse al nivell de la musical; *Tant de bó!* poesia de don Emili Guanyabens, á més de la correcció de la forma, enclou un pensament patriótic de regeneració y despertament; *Cuan te d'esse*, poesia de don Ernest Soler de las Casas, es un cuadro delicat y plé de color; *Epistola á ma filla*, de D. Conrat Roure, es molt sentida y amorosa filla del cor y endressada al cor; *Lo Sr. d'Altamiranda*, de D. Apeles Mestres, es composició que enclou filosofia profunda y que te un dols tó popular que la fa notable; y per últim *Lo clau*, bonich cuadro de costums pageses, escrit per D. Frederich Soler.

Totas las poesías foren molt aplaudidas.

D. Rómulo Quintana, President del Centre, pronunciá un bonich discurs de gracias encaminat á estimular en lo estudi als germans Fontova pera honra d'ells y de la pátria; y remerciá als convidats per sa assistencia. Las paraulas del Sr. Quintana foren acullidas ab aplauso.

Pera conmemorar la importancia d'aquest acte, per ser los Srs. Fontova fills del gran actor del teatro catalá, y per ser lo *Centre Catalá* la societat que ha donat una festa tan espléndida y relacionada ab lo renaixament artístich de Catalunya, fem lo suplement present de regalo á nostres favoreixedors y en planas apart pera que sia mes profusa la seva circulació.

J. B. S.

TANT DE BOI

Quand tot just jo tenia quinze o setze anys,
quasi be no eren altres els meus afanys
que llegir de la terra les tradicions,
les gestes memorables, les rebellions...

A cada punt trobava qu'els combatents,
folls d'amor per la patria, queien a cents,
estimant se a tot'ora molt més morir
qu'a infamant esclavatge condescendir;
qu'arreu la berretina, tota rojor,
l'aigua dels rius tenyia del seu color
quand la dalla que sega l'erba dels prats
es feia guardadora de llibertats;
que de valls i montanyes brollava gent
en brandant les campanes a sometent.

Desde que no eren altres els meus afanys,
han passat (quí ho diria!) quinze o setze anys,
i he vist desde aleshores en molts escons
vora el fog arraulir-se vells i minyons
que, tenint la riquesa per sol desitj,
renyien per un xavo partit pel mitj.

Els hi parlat mil voltes de llibertat,
de lo que pod un poble quand s'alça irat...
M'han mirat am sorpresa com si fos boig;
el tió, de vergonya, s'ha encès més roig!

Jo sog dels que més creuen qu'ha de vení
un die, tard o d'ora, qu'aquét verí
qu'avui gasten brillant-se per un xic d'or
serà noble foguera qu'els cremi el cor;
però lo qu'es per are... no en pug duptar...
veig a la berretina d'un to molt clar!

E. GUANYABENS.

Quan tè d'esse

L' ultim any de capellá
me vareig enamorá,
y 'l llatí cansantme anava
y 'm cridava 'l festejá ..
¡Oydá!

L' últim any de capellá.

Era una tarragonina;
una noya blanca y fina,
la qui á mí m' enamorava;
la que 'm va pogué tentá,
quan ja
era quasi capellá,

Massa fort que va reptarme
mossen Jacme, per tornar-me
á las qu' ell anomenava
las rendetas d' un vagá...

Es clá,
ell ja ho era, capellá;

Pero jo, de dia en dia
mes y mes me convencía
que la iglesia no 'm cridava;
fins que al ff, vaig dirli cla:

Va, va,
no 'n vull ser de capellá.

Al fè un any, encara no,
ja neixia un infantò

que, pastat, se 'm assemblava.
Si no 'm rivo á repensá!

Oh, ca!

No ho te açó cap capellá.

Mentre 'l nov nava creixent,
li deya á cada moment
quin ofici li agradava,
fins qu' un dia 'm va pará:

«Papá»

diu, «Vull! esse capellá.»

Jo, ni cap cabal ne feya,
y sentintli dir me 'n reya;
mes cad' any li preguntava:
sempre igual va contestá.

Donchs va,

mira, Vich, es capallá.

Sol y vern un' altra volta,
mormolava jo una absoluta
per mon goig que ja finava.
Si m' hagués pogut pensá,

Oh, ca!

No deixava 'l capellá.

Com l' estudi á voltas cansa,
jo tenia una esperança;
pero 'l noy may se cansava,
en las cartas, de posá
qu' ell ja

's veyá pare capellá.

Lo mèu noy m' ha enviat á dí
que jo corri cap allí;
perque ahí díu que 's passava
y demá ha de celebrá,

Ja está.

Lo mèu fill ja es capellá,

Com jo havia ja de serho
y després no vaig volgerho,
ell per mí 'l tracte tancava...
Pot sè 's vulga repensá,

quan ja

siga pare-capellá...

ERNEST SOLER DE LAS CASAS.

El Senyor d' Altamiranda

Per malalt alguns el tenen,
qui per foll, qui per beneyt;
siga malalt ó nó ho siga,
tinga ó no complert el seny,
es lo cert qu' els dias passen
y passen els anys també
y el Senyor d' Altamiranda
no surt may del seu castell.

Sos portals son tancats sempre,
sos finestrals may oberts,
en festas ni romerías
al Senyor ningú li veu;
y en tant els badocs del poble
clavant els ulls al castell
qu' el Senyor es foll, murmuran,
ó está malalt ó es beneyt.

El Senyor d' Altamiranda
á trenc d' alba fa molt temps,

s' en pujá dalt de la torre
la més alta del castell.
D' allá dalt vejé la vila
com ajassada á sos peus,
vejé pobles y mes pobles,
vejé terra y mar y cel,
y, esclamá «¡Bella es la terra!
ígran es lo món! ígran y bell!
Diga'm tu, Guayta, bon Guayta,
tu que hi tens els ulls més fets,
¿qu' es aquella bestioleta
que 's belluga en aquell erm?
—Senyor: es un home —; Un home?
íveyas, Guayta, guayta-ho bel!
—Veig que es home y veig que fanga.
—Y aquell altre animalet?
—Es un altr' home, es un sabi
qu' estudiá flors y arrels
—¿Y aquell?—Un altre: aquell pinta.
—¿Y aquell altre?—Mata aucells.
—¿Y aquell més lluny?—Sembra escriure
—¿Y aquell...?—Roba als passatjers.
—¿Y son tots homes?—Tots homes.
—¿Però... ¿els homes són pigmeus?

El Senyor d' Altamiranda
va tancar-se en son castell:
«¡Com faria un pas en terra
qu' á parells no 'ls esclafés?»
de tart en tart des llavoras,
quan apunta el sol ixent,
se 'n puja á dalt de la torra
la més alta del castell;
y en baixa murmurant sempre:
«¡Sempre iguals!... ¡no han crescut gens!...
¡A forsa de temps, tal volta!...
¡Esperém dem temps al temps.»

Per xo may entra á la vila;
per xo may surt del castell;
per xo tots per foll el tenen,
per malalt ó per beneyt.

APELES MESTRES.

EPÍSTOLA

A MA FILLA ÀNGELS

No vull, filla estimada,
que 't creguis oblidada
de quí 't tèn tan present de día y nit.
Si en tú la meua vida
guayto rejuvenida,
¿cóm vols que en tú no pensi...?
¿cóm puch ni un sol instant darte al oblit?

Sempre que 't trobas fora,
com quan ets á ma vora,
omplenas del meu pit lo lloch milló;
per tu 'l cor meu batega,
lo llabí se 'm desplega
y, aprop, ó bè allunyada.
en ta carona estampo un dols petó.

Ni en serietat ni en broma
puch agafar la ploma
que no 't tinga, Àngels meua, al meu davant.

Si may cap poesia
te plau, que meua sia,
ja pots dir ab certesa:
«quan l' escribia, estava en mí pensant.»

Y creu que si poguera
trovar com jo volguera,
lo meu cantar á tú fóra un tresor.
Seria la mes pura
essencia de ternura;
melodia d' un' arpa
que per cordas tèn fibras del meu cor.

Del meu cor, que voldria
que si may se congria
cap pena en tú, sols ell sentirne 'l fel.
¡Que 'n fóra venturosa
ma vida fatigosa,
si en tú no mès que ditzas
y en mí amarguras aboqués lo cel!

¡Bè n' hi ha prou de bellesa
per camps y prats estesa
quan las flors esponsellan pel Abril,
d' enciseras aubadas,
de gayas esteladas...!
¡Bè n' hi ha prou d' hermosuras...!
Mès com tú, cap ne veig de tan gentil.

Es que la flor bonica,
de grat aroma rica,
de l' aubada los núvols d' or y argent,
lo brill de las estrellas,
del món las maravellas...
no tèn com tèn, Àngels,
ánima y cor, tendror de sentiment.

No son com tú, estimada,
esclats de ma mirada,
veu de ma veu, alé del meu respir,
ni goig de ma alegría,
ni 'l bè que mès s' ansia,
ni 'l trós de mas entranyas
que ab mès puresa 'm fá l' amor sentir.

Jo que en tos plaers goso,
que no visch ni reposo
quan t' endevino 'l malestar mès llèu,
¿puch creure, filla hermosa,
que may ta afalagosa
memoria, fugir pugui
d' una pensa que es teua, d' un cor teu...?

¡Ah! no. Primer s' esborri
mon nom, avans s' ensorri
la terra que 'm sosté, perdi 'l recort
de mas ditzas passadas,
me manquen las ratxadas
del aire que respiro...
¡Avans que en tu no pensi, ploram mort!

Lo seny me faltaria
si oblidarm: podia
de qui 'l meu pensament per tot s' endú.
¡Que 'l cel jamay me duga
dissort tan malestruga...!
Si la rahò no 'm manca,
de mí m' oblidaré, pero de tú...!

CONRAT ROURE.

LO CLAU

¡Remordiment!

Dins del bosch, prop de la mina,
 hi veuréu una alta alzina
 que enamora ab sa ufandò.
 És al mitj d' una partiò.

L' una part es d' en Pau Plana,
 l' altra de l' Anton Quintana,
 y, sobres quí hi té mes dret,
 ja fa un any que dura 'l plet.

Cech un dia en Pau de rábia,
 no vegè mida mès sábia,
 per torná la guerra en pau,
 que clavar al arbre un clau.

Y, com que ja 'l clau tenia,
 lo pensament d' aquell dia
 va posá' en obra una nit.
 Ah! Cóm li batia 'l pit!

La foscó feya feresa;
 ell, ab l' ánima sospesa,
 comensá lo seu trevall.
 Clavá 'l clau á cops de mall.

Los cops l' eco repetia,
 lo soroll repercutia
 per las timbas y 'l torrent,
 y quedá lograt l' intent.

L' endemá, al trencar d' albada,
 l' Anton se l' hagué pensada
 y ja 'l cor li féu rau rau.
 Va trobar clavat lo clau.

Boig de rábia, cego d' ira,
 va baixar, com qui delira,
 á trová' en Pau pe 'l camí.
 Ell ja l' esperava allí.

—Tu has clavat lo clau al arbre.—
 En Pau groch, blanch com un marbre:
 —Ments, vá dir, jo no he sigut.—
 Qui gemega ja ha rebut.

Vá soná una bofetada,
 vá lluhir, com platejada,
 la fulla d' un ganibet.
 L' Anton ja no estava dret.

Caygut, ab mortal congoja,
 li brollá' un doll de sanch roja,
 y, morint, cridá:—¡Assessí!—
 En Pau ja no era allí.

Arrancant de la ferida
 l' acer vil, doná la vida,
 en un dir Jesús, l' Anton.
 En Pau va voltar pe 'l pont.

Doná una contra girada,
 va probar bè la... coartada.
 No se sab lo que va fer.
 Per lo poble ell no ho va ser.

Lo seu cor, negre com sutge,
 lo vá véure blanch lo jutge

Com qu' era home d' eleccions
 vá tení empenyos mòlt bons.

Tothom creya en sa honradesa,
 y un crim es una vilesa
 Ni la familia del mort
 li cregué may tant mal cor.

Mes, com l' home dú una audiencia
 dins del cor, qu' es la conciencia,
 ab fiscal, jutge y butxí,
 l' acusavan desd' allí.

Mentrestant, la pobra alzina,
 ja pansida, sols la ruina
 era dels seus verts ramells.
 Ni hi anavan ja 'ls aucells.

Lo fullám se li engrogüa,
 lo brancatge s' ennegrí,
 la fulla seca, cayent,
 se la enduya arréu lo vent.

En Pau trist, llegua per hora
 venir sentí á la vora
 l' alenada de la mort.
 L' home honrat no pot fè un tort.

Lo remordiment, de día
 y de nit l' esfarehía.
 Al pla, al bosch, al mas, al pont...
 Per tot deya:—¡Pobre Anton!—

Los ulls fondos, groch com cera,
 era ja la imatge vera
 del que 's véu pe 'l mal vensut.
 Sols li pleya la quietut.

Sempre, portant baix lo rostre,
 mormolava un Pare-Nostre.
 Algú, que li vá sentir,
 deya baix:—¿Per quí 'l deu dií?—

Mentrestant l' arbre, assecantse,
 llenya seca aná tornantse
 Lo fullám, cayent, cayent,
 se l' enduya arréu lo vent.

De cop, á tots va sorprendre
 un jorn de color de cendra,
 núvol, fret, y ab molt plugím.
 Y un va dir:—¡Ivern tením.—

Va dí un altre:—Mala diada
 per en Pau que, á nit passada,
 l' han hagut d' extramaunciar.
 Miréu lo que va passar.

Un ab lo Vicari anava
 que de veure en Pau tornava,
 y, davant l' arbre ja sech,
 va dir, mormolant un prech:

—Tot malvat tè sa conciencia,
 cada crim tè sa sentència.
 En Pau fina, l' arbre es mort.
 Tots dos ab un clau al cor.—

FREDERICH SOLER.